

Evropská
komise

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND INVESTICE DO LIDÍ

Prezentace a náplň činnosti

Evropská komise ani nikdo jiný jednající jménem Evropské komise nemůže být činěn zodpovědným za jednání, které by se mohlo řídit informacemi obsaženými v této publikaci.

© Fotografie na obálce: iStockphoto

V případě použití nebo reprodukce fotografií, na které se nevztahují autorská práva Evropské unie, je nutné žádat o svolení přímo vlastníka autorských práv.

*Europe Direct je služba, která vám pomůže odpovědět
na otázky týkající se Evropské unie.*

Bezplatná telefonní linka (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(* Některí operátoři mobilních sítí neumožňují přístup k číslům
00 800 nebo mohou tyto hovory účtovat.

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu. Můžete se s nimi seznámit na portálu Europa (<http://europa.eu>).

Katalogové údaje a výtah jsou uvedeny na konci této publikace.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2012

ISBN 978-92-79-23799-7

doi:10.2767/63457

© Evropská unie, 2012

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Printed in Belgium

VYTIŠTĚNO NA PAPIŘE BĚLENÉM BEZ POUŽITÍ ELEMENTÁRNÍHO CHLORU (ECF)

CO TO JE EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND?

Evropská unie se zavázala k vytvoření většího počtu lepších pracovních míst a společnosti, která podporuje sociální začlenění. Tyto cíle jsou jádrem strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění v EU. V kontextu současné hospodářské situace jsou tyto výzvy ještě ožehavější.

Úsilí v oblasti zvyšování zaměstnanosti

ESF je hlavním evropským nástrojem na podporu pracovních míst, pomáhá lidem získat lepší zaměstnání a zajišťuje spravedlivější pracovní příležitosti pro všechny občany EU. A to prostřednictvím investic do lidského kapitálu, který je předpokladem konkurenceschopné pracovní síly. Financováním v řádech 10 miliard EUR ročně ESF posiluje vyhlídky na zaměstnání milionů evropských obyvatel, především těch, kteří se potýkají s překážkami při hledání zaměstnání, např. mladých lidí nebo starších pracovníků. Toto zaměření na znevýhodněné skupiny je součástí podpory „sociálního začleňování“ – zaměstnanost pomáhá lidem se lépe začlenit do společnosti a každodenního života.

Projekty pro lidi

ESF není pracovní agentura – nenabízí pracovní místa. Fond financuje projekty v zemích EU pomáhající milionům lidí, kteří chtějí zlepšit své vyhlídky na zaměstnání. Financuje desítky tisíc místních, regionálních a národních projektů zaměstnanosti v celé EU: od malých projektů na pomoc s hledáním vhodného zaměstnání pro zdravotně postižené, realizovaných místními charitativními organizacemi, až po celonárodní projekty na podporu odborného vzdělávání pro všechny obyvatele. Projekty ESF jsou velmi různorodé co do povahy, velikosti a cílů a zahrnují celou řadu cílových skupin. Existují projekty cílené na vzdělávací systémy, učitele a děti; na mladé i starší uchazeče o zaměstnání i na potenciální podnikatele ze všech oborů. ESF se vždy zaměřuje především na lidi.

ESF - JAK A KOMU POMÁHÁ

Fond solidarity

Více než dvě třetiny rozpočtu ESF obdrží chudší regiony Evropy, které představují 35 % jejich obyvatel, zatímco zbývající třetina připadne bohatším regionům. Takže podporu ESF sice obdrží všechny země a regiony, ale nejvíce jí obdrží ty, které ji potřebují nejvíce. A taková podpora má velký dopad. Každý rok ESF pomůže zhruba 11 milionům lidí. Z toho je 7 milionů nezaměstnaných nebo neaktivních; 5,7 milionu jsou ženy a více než 3 miliony jsou lidé ve věku do 25 let. Necelý 1 milion jsou lidé z migrantských skupin a etnických menšin, mimo jiné např. Romové, a 400 000 je zdravotně postižených. Financování ESF v době vysoké nezaměstnanosti zvyšuje šance jednotlivců na získání pracovního místa a zlepšení jejich životní úrovně.

Stanovení priorit

Evropská komise a země EU společně nastavily priority ESF a způsob, jakým bude fond vynakládat své nemalé prostředky. Existují projekty na posílení adaptability pracovníků a podniků prostřednictvím odborné přípravy, zaměřené na předávání nových dovedností

a pracovních postupů. Jiné se zaměřují na zlepšování přístupu k zaměstnanosti: pomáhají mladým lidem při přechodu ze školy do zaměstnání nebo poskytují odbornou přípravu uchazečům o zaměstnání s nízkou kvalifikací s cílem zvýšit jejich vyhlídky na zaměstnání. Velkou část mnoha projektů ESF skutečně tvoří odborné vzdělávání a celoživotní učení, jejichž cílem je pomoci lidem osvojit si nové dovednosti.

Partnerská spolupráce

Vymezení činností ESF a sledování jejich chodu se uskutečňuje v partnerství za účasti EU, vnitrostátních a regionálních orgánů i sociálních partnerů: odborů a sdružení zaměstnavatelů. Projekty ESF jako takové pak provozuje celá řada organizací – agentury veřejné zaměstnanosti, charitativní organizace a sociální podniky, poskytovatelé odborného vzdělávání nebo jejich kombinace. Finanční prostředky jsou poskytovány prostřednictvím organizací disponujících znalostí místního prostředí, které jich dokáží nejlépe využít ke zlepšení příležitostí a vyhlídek na zaměstnání.

CO DĚLÁ ESF

Posilování pracovních míst a vyhlídek na jejich získání

V důsledku finanční krize se zdvojnásobily snahy o udržení počtu pracovních míst či o pomoc lidem znovu najít zaměstnání, pokud o ně přijdou. Krize je hrozbou pro mnoho organizací a pracovníků – proto řada činností ESF podporuje zaměstnanost. Například kde podniky zkracují pracovní dobu, programy ESF pomáhají pracovníkům, kteří absolvují odbornou přípravu, zlepšit jejich dovednosti a být prospěšní svému podniku. Pokud je ztráta pracovního místa nevyhnutelná, lze využít ESF, který pracovníkům poskytne nové dovednosti, jež zaměstnavatelé potřebují – aby se mohli rychle vrátit do zaměstnání.

Zelená pracovní místa pro růst

Španělský program „zelených pracovních míst“ pomáhá doplnit kvalifikace o ekologické dovednosti a kvalifikace požadované v měnícím se hospodářství celkem 28 000 pracovníkům. Přednost mají pracovníci z podniků a odvětví ohrožených restrukturalizací, aby se mohli rychle vrátit do zaměstnání. Iniciativa také podporuje zhruba 1 000 nových podniků a tak podporuje růst „zeleného“ podnikání.

Pedagogické dovednosti v Lotyšsku

Škrty ve výdajích ve veřejném sektoru v Lotyšsku vedly ke vzniku projektu „Vzdělávání učitelů“, který nabídl příležitost pro rekvalifikaci zhruba 22 000 pedagogům. Někteří se rekvalifikovali pro práci v jiných odvětvích, např. účetnictví a vedení projektů. Další se rozhodli rozšířit si svou pedagogickou způsobilost o nové předměty a pro vyšší stupeň.

Veřejné služby, se kterými můžete počítat

Hrozí-li ztráta zaměstnání, jsou veřejné služby zaměstnanosti (úřady práce) často prvním místem, kam se lze obrátit o pomoc. Hrají klíčovou roli při návratu do zaměstnání a poskytování informací o vzdělávacích příležitostech. V některých případech – především v méně rozvinutých regionech – se jejich služby, poskytované uchazečům o zaměstnání a dalším zájemcům, musí ještě zlepšit. Projekty ESF v mnoha zemích podporují kvalitu těchto veřejných služeb – prostřednictvím odborné přípravy zaměstnanců, nových výpočetních systémů a lepšího strategického plánování a organizace. Často se tak děje v partnerství s dalšími zeměmi EU, které se dělí o své odborné zkušenosti.

Zlepšování příležitostí pro vzdělání a odbornou přípravu

Zatímco podíl vysoce kvalifikovaných pracovních míst na trhu práce roste, poptávka po pracovních místech s nízkou kvalifikací klesá. Tento trend bude pravděpodobně pokračovat i do budoucna. Z tohoto důvodu ESF podporuje lepší vzdělání a více příležitostí pro odbornou přípravu. Výdaje ESF se zaměřují na celé odvětví vzdělání a odborné přípravy – počínaje základním vzděláním přes vyšší vzdělání po celoživotní vzdělávání pro pracovníky všech věkových kategorií. Lepší vzdělání má kromě toho ještě další výhody – kvalifikovaní lidé vydělávají za svůj pracovní život více peněz, než lidé s malými nebo žádnými dovednostmi a kvalifikací.

Projekty ESF přispívají ke zlepšení školních vzdělávacích systémů prostřednictvím aktualizace učebních osnov, zaváděním systémů informačních technologií, rozvoje dovedností pedagogů a zajištěním většího zapojení rodičů do vzdělání jejich dětí. Mnoho činností se také zaměřuje na snížení počtu osob s předčasně ukončenou školní docházkou. Vyhledy mladých lidí na zaměstnání se bez kvalifikace značně snižují, a ESF jim dává lepší pracovní příležitosti tím, že je motivuje k dokončení vzdělání. Aktivita ale nekončí u brány školy. ESF buduje v rámci vyššího vzdělávání lepší vazby mezi vysokými školami a obchodním světem – s cílem zajistit, aby kvalifikace mladých lidí byla adekvátní a v souladu s poptávkou a aby mohla vést k udržitelné kariéře.

ESF financuje aktivity v celé EU, aby pomohla lidem získat dovednosti, které potřebují k získání zaměstnání, a zlepšila jejich zaměstnatelnost. Projekty odborné přípravy a dovedností zahrnují celou řadu činností od odborných firemních projektů, prostřednictvím nichž pracovníci získávají nové kompetence, po celostátní systémy poukazů na odbornou přípravu pracovníků a uchazečů o zaměstnání s možností libovolného výběru. ESF také podporuje celoživotní vzdělávání, aby pracovníkům pomohl získat nové dovednosti dle nároků jejich kariéry.

Ačkoliv financuje kurzy vzdělání a odborné přípravy pro všechny, podpora ESF je zvláště určena lidem s nízkou nebo žádnou kvalifikací.

Podpora lepších vyhlídek pro mladé lidi

Obzvláště tvrdě zasáhla finanční krize zaměstnanost mladých lidí – zmařila jejich tužby a ohrozila jejich budoucí růst. Projekty ESF podpoří ročně zhruba 3 miliony mladých lidí tím, že jim zprostředkují dovednosti požadované zaměstnavateli a poradenství při vstupu do zaměstnání. Programy odborné přípravy a instruktáže pomáhají mladým lidem s nízkou kvalifikací zvyšovat jejich dovednosti a vyhlídky na zaměstnání. Ti s lepšími kvalifikacemi si osvojí další dovednosti, např. v oblasti řízení nebo informačních technologií, čímž se stanou atraktivnějšími pro zaměstnavatele.

ESF také povzbuzuje mobilitu – tisíce mladých lidí získávají pracovní zkušenosti a jazykové dovednosti v zahraničí. Další cílovou oblastí je podpora učňovského vzdělávání – ta nabízí praktické zkušenosti v kombinaci s odbornou přípravou s cílem osvojit si dovednosti, které zaměstnavatelé hledají.

Nové dovednosti pro starší pracovníky

ESF pomůže ročně zhruba 500 000 starších pracovníků, kteří se potýkají s výzvami diskriminace na základě věku a s nutností déle pracovat. Starší uchazeči o zaměstnání mají problémy najít zaměstnání i navzdory svým cenným zkušenostem. V reakci na to jim projekty ESF poskytují nové dovednosti zvyšující jejich vyhlídky na zaměstnání a pomáhají v případě, že se rozhodnou změnit zaměstnání. Ti, kteří již zaměstnání mají, si prostřednictvím odborné přípravy mohou zlepšit své dovednosti a maximalizovat své příspěvní – například poskytováním instruktáže mladším pracovníkům. Projekty celoživotního vzdělávání dávají všem pracovníkům příležitost aktualizovat své dovednosti a kompetence, čímž pomáhají prodloužit jejich pracovní život a posilovat sociální a finanční nezávislost.

Mnoho projektů ESF se snaží přesvědčit tradičně smýšlející malé a střední podniky a jejich vedoucí, aby zaměstnávali podnikavé mladé lidi pro nové aktivity podniku – tak se nové návrhy, nové technologie a nové exportní trhy mohou stát motorem inovace.

Pomocná ruka pro ty, kteří to potřebují

Ačkoliv je Evropa jednou z nejlépe prosperujících oblastí na světě, 16 % jejích občanů – zhruba 80 milionů lidí – žije v chudobě. Mnozí z nich jsou nezaměstnaní, ztratili motivaci si hledat práci, nebo patří k jedné ze znevýhodněných skupin. Jedná se o samoživitele se závazkem péče o dítě; osoby se zdravotním postižením, o jejichž kompetencích panují mezi zaměstnavateli pochybnosti; nedávné přistěhovalce se špatnými jazykovými dovednostmi; a o menšiny jako Romové, které se potýkají s otevřenou diskriminací. Přestože sociální systémy dělají mnoho pro to, aby tuto situaci ulehčily, pro mnohé z nich je lepším řešením cesta k zaměstnání – a nezávislost a sociální výhody, které práce nabízí.

Projekty ESF pomohou ročně okolo 400 000 lidí se zdravotním postižením, přičemž se často spolupracuje s potenciálními zaměstnavateli s cílem nalézt flexibilní řešení, např. uzpůsobení pracovních míst nebo zřízení sociálních podniků, které by nabídly zdravotně postiženým pracovníkům zaměstnání odpovídající charakteru jejich postižení. Uchazečům o zaměstnání z řad přistěhovalců ESF pomáhá osvojit si jazykové dovednosti a zajistit uznání jejich kvalifikací. Možným způsobem, jak prohloubit integraci Romů do evropských společenství, je upřednostnit jejich lepší vyhlídky na zaměstnání prostřednictvím řešení otázek jako mj. vzdělání, zaměstnanost, rovnost mezi muži a ženami a zdraví.

Širší poskytování péče o dítě jde ruku v ruce s vyšší zaměstnaností žen – což dokazuje důležitost role, kterou hrají zařízení pro péči o dítě v rámci posilování pracovních příležitostí žen.

Z 11 milionů lidí, kterým ESF každý rok pomůže, je 900 000 přistěhovalců nebo osob pocházejících z etnických menšin, např. Romové.

Další prioritou je podpora žen v zaměstnání. Mnoho činností se zaměřuje na posílení jejich přístupu k zařízením pro péči o dítě, aby se mohly rychleji vrátit do zaměstnání. Jiné je motivují k tomu, aby si osvojily technické dovednosti a dovednosti v oblasti informačních technologií, což jim má otevřít nové příležitosti; nebo zapojují úspěšné podnikatelky jako mentorky pro ženy, které si chtějí založit svůj vlastní podnik. ESF pomůže ročně zlepšit vyhlídky na zaměstnání 5,7 milionu žen.

Podpora podnikatelů a utváření pracovních míst

Podnikání má stěžejní význam, protože vytváří pracovní místa. V Evropě je zhruba 23 milionů podniků, přičemž 99 % z nich jsou malé podniky, které poskytují dvě ze tří pracovních míst v soukromém sektoru. To je důvod, proč ESF podporuje podnikání. Ale nejen to: tím, že pomáhá znevýhodněným lidem zakládat podniky, pomáhá jejich soběstačnosti – takže vytváří i značné sociální výhody. Jako „podnikatele“ lze popsat mnoho lidí: matku, která chce založit vlastní podnik on-line z domova; přistěhovalce, jenž má zkušenosti jako dekorátor a chce založit malý podnik a zaměstnávat pár známých; nebo skupinu vědců, kteří chtějí uvést na trh novou technologii. Všem těmto lidem nabízí ESF mnoho příležitostí, např. odbornou přípravu v oblasti řízení, instruktáž a poradenství při vyřizování formalit a počátečním stádiu provozu, odbornou přípravu zaměstnanců, přístup k sítím jiných podnikatelů a podporu vývozu nebo internacionalizace.

Podpora ESF přesahuje rámec odborné přípravy a poradenství. Pro většinu nových podnikatelů je hlavním problémem získat přístup ke kapitálu – půjčku pro malé podniky na podporu podniku v jeho rané fázi. Komerční banky často považují takové půjčky za příliš rizikové, proto mnoho projektů ESF nabízí malým podnikatelům mikropůjčky. Tyto projekty mikrofinancování se mohou omezovat na danou oblast nebo se zaměřovat na konkrétní skupinu, např. přistěhovalce nebo mladé lidi. Naproti tomu program EU mikrofinancování Progress pracuje s poskytovateli mikrokreditů v členských státech na evropské úrovni a nabízí podnikatelům a novým podnikům v celé unii půjčky ve výši až 25 000 EUR.

PRAKTICKÉ INFORMACE

Kdo může získat financování z ESF?

Financování ESF je k dispozici na úrovni členských států i regionů. ESF nefinancuje projekty přímo z Bruselu. Programy ESF se realizují prostřednictvím individuálních projektů a jsou řízeny účastníky se organizacemi mnoha různých typů, např. veřejnými správami, společnostmi, nevládními organizacemi a sociálními partnery, aktivními v oblasti

zaměstnanosti a sociálního začleňování. Zainteresované organizace se mohou obrátit na řídicí orgán ESF ve své zemi nebo regionu.

Z čeho je ESF financován?

ESF je financován z rozpočtu Evropské unie a doplněn o státní příspěvky. ESF představuje více než 10% celkového rozpočtu EU. V období 2007 až 2013 činí rozpočet 75 miliard EUR – neboli téměř 10 miliard EUR ročně.

© Shutterstock

JAKÁ JE BUDOUCNOST ESF?

V období 2014 až 2020 bude ESF nadále hlavním nástrojem EU investic do lidského kapitálu. Poskytne podporu uchazečům o práci nebo těm, kteří si budou chtít udržet tu současnou. Prostřednictvím vzdělání a odborné přípravy přispěje k podpoře konkurenceschopné evropské pracovní síly. Zvýší úsilí v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení zranitelných skupin, např. osob s nízkou

kvalifikací, etnických menšin, jako třeba Romů, starších osob, samoživitelů nebo migrantů. Vneposlední řadě také podpoří budování organizačních kapacit. V zájmu zesílení dopadu takových opatření se podpora zaměří na omezený počet priorit v souladu s evropskou strategií pro růst a zaměstnanost a společné snahy o překonání následků hospodářské krize.

Evropská komise

Evropský sociální fond investice do lidí - Prezentace a náplň činnosti

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie

2012 — 8 s. — 14,85 × 21 cm

ISBN 978-92-79-23799-7

doi:10.2767/63457

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- v zastoupeních a delegacích Evropské unie. Jejich kontaktní údaje naleznete na adrese <http://ec.europa.eu> nebo si je můžete vyžádat faxem na čísle +352 2929-42758.

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Předplatné (např. roční řady *Úředního věstníku Evropské unie*, sbírky rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie):

- u některého z prodejců Úřadu pro publikace Evropské unie (http://publications.europa.eu/others/agents/index_cs.htm).

Tato brožura představuje Evropský sociální fond: vysvětluje, co to je a čím se zabývá, a popisuje způsob, jakým činnosti ESF pomáhají mnoha skupinám lidí z celé Evropy s osvojováním nových dovedností a zlepšováním jejich vyhlídek na zaměstnání.

Tuto brožuru doprovází série 27 národních informačních letáků, jeden pro každý členský stát EU. Jednotlivé listy obsahují konkrétní informace o financování a programech ESF v každé zemi a na ilustraci toho, jak financování ESF podporuje zaměstnanost a sociální soudržnost, uvádějí příklady skutečných projektů.

Pro více informací o Evropském sociálním fondu a o tom, co dělá pro evropské občany, a především ve vaší zemi, navštivte stránku ESF na adrese <http://ec.europa.eu/esf/>

